

vandrer som Regel til det andet, og en opmærksom Fisser under dog helst at sætte sine Børn, hvor Stimen er tættest. Den er ganske tæt mellem Ellis Island og Hoboken paa den ene Side og Kjøbenhavn paa den anden. Folk rejser baade til og fra Amerika, og hver eneste Person har en Sjæl i sig og en Evighed for sig.

En virkelig Roman.

For mange Aar siden boede der paa en af de danske Der en ung Gaardmandsente. Paa samme Egn fandtes en fattig ung Karl, som bejad et livligt Gemyt, der blandt andet gav sig Udslag ved Bøndernes Danse, hvor han spillede første Violin. Han kom da ogsaa til at spille første Violin paa den unge Gaardmandsentes Hjertestrange, og han blev faaledes med en Gang Gaardmand. Men det er jo saa sin Sag at komme højt til Vejs, naar man er uvant dermed, thi man bliver let spinnel. For unge Selt indgik ikke den Fære. Han var pludselig kommen blandt de store, og stort skulde det være. Saa forbyggede han sig og endte i en Fallit. En Aften listede han sig paa Vej til Amerika (han har selv fortalt mig det). Men der var vist ingen, der tænkte paa at stande ham, thi der var intet for Kreditorerne at vinde derved. Manden var faamænd ærlig nok, men „hvor intet er, er Kæjserens Ret foreløren“, har en gammel Gyde fortalt mig. Bore Venner landede saa et Sted her ude i Missisippidalen, og da jeg traf dem, var de Medlemmer af en Menighed, hvis Præst jeg var i nogle Aar. Vægeparret havde faaet købt en Farm, og skønt jeg ikke saa nogle kendte Forholdene, saa var de dog vist saadan, at de holdt Farmen og betalte Renterne, men Manden, de havde købt den af, holdt Kapitalen, der stod i Ejendommen. Men saa samlede de jo efterhaanden Besætning og Maskineri, og Jorden steg vel ogsaa i Pris. De havde en eneste Datter, som naturligvis var deres Hjerten. Men hun fortjente ogsaa at være det, thi hendes Dyrkelse var saadan, at alle, som kendte hende, agtede hende. Hun var ogsaa en trofast og færlig Datter, der var saa god til at hjælpe sine Forældre. Naar de ikke behøvede hendes Hjælp, tjente hun i den store By og fik en god Løn. Nu, unge Piger tænker jo ofte paa en Gang at faa et eget Hjem, og det gjorde hun vel ogsaa. Saa tilfød der sig Vejlyshed, thi en

ynge, velstillet Farmer var pludselig bleven Enkemand, og han trængte til en god og forstandig Husmoder. Dertil kom vel ogsaa dette, at vor Seltinde egentlig var en meget pæn ung Pige. Men hun havde for meget Hund Sans eller Selvfølelse, hvad det nu var, til at gifte sig med en Farm og faa en Mand i Tilgift, og saa blev der ikke noget af dette. Tiden gik, og da hun var ved at blive en ældre Pige efter amerikanske Forhold, og ingen meldte sig, som hun syntes om, saa foretog hun sig en Vlytur til Danmark. Der opholdt hun sig godt et Aars Tid, var en Tid paa Højskole og blev kendt med Danmarks Ungdom. Der var der i Byen en ung og pæn Stræder, (thi ikke alle Strædere er pufkeltvagede eller halte), som blev indtagen i den unge, tællelige Amerikanerinde. Denne Gang var Julefesten genfyldt. Forlovelsen kom i Stand, og saa rejste vor unge Seltinde over til sine gamle Forældre og fortalte, at nu vilde hun til Danmark igen og holde Bryllup. De havde vel sine Indvendinger at gøre, og især Faderen syntes bedre om at blive i Amerika, men et Barns Lykke, tilmed naar det er et godt og lært Barn, vejer dog noget i de gamle Forældres Begjær. Kort og godt, de folgte alt og rejste til Danmark. Brydningen tog mod dem i Kjøbenhavn, hvor de med det samme blev viet, og saa rejste de videre til det smukke Hjem, som Venner og Naboer havde fejligt prydet, og hvor de blev modtaget af noget, der kan lignedes ved et rigtigt amerikansk „surprise party“. Der i dette smukke Hjem i den smukke Landsby besøgte jeg dem sidste Sommer, fortaar sig, paa rigtig amerikansk Maner og ved „surprise“. Men hvor blev disse føre Menneker dog glædelig overrasket. Vi kunde tale sammen baade om Amerika og om Danmark og fortaar hinanden. De var vel kendt med Lærerne herne paa Højskolen, og de fik det straks ordnet, at jeg maatte hen/ og holde Foredrag. Vi kom derhen lidt før Tiden, og saa maatte vi først ud i Visthuset i den smukke Have og drikke Kaffe. Ved Bordet gik Samtalen livligt, thi det er livlige Menneker paa den Skole, — men det er ogsaa Fynboer, skønt Skolen ligger slet ikke paa Fyn. Den gamle Forstander sprudler af Liv og Frihed. Det er maasse Livet blandt den megen Ungdom, eller det er maasse et indre Væld, der holder ham saa frisk, eller begge Dele. Saa kom Foredraget, som blev holdt for samtlige Elever og Lærere. Og hvor var de opmærksomme og taknemmelige Tilhørere! Jo, man maa lade den danske Højskoleungdom, at den kan høre efter. — Ja, Foredrag, vil nogen sige, men gæder de høre en Prædiken? — Jeg indrømmer, at det vistnok kommer an paa, hvem der prædiker, og, hvis Ordet skal vel optages, hvad han prædiker. Men du og jeg stiller jo ogsaa vore Fordringer. Men lad os nu blive ved dette „at høre“. En saadan opmærksom og hørelysten Ungdom maa man kunne udrette noget med, og saa kommer det jo an paa Lærerne, hvad der skal gaa ind ad de aabne Dører, fæste Rod i Hjertet og lætte Frukt i Livet. Og man sige, hvad man vil, den danske Højskolebevægelse har sat sin Frukt i et i mange Maader kraftigt og smukt Føleliv. Vot der var lidt mere bibelsk Kristendom i den hele Bevægelse! Men jeg tror, at nogle af dem er ved at faa Zinene op derfor. Hvis dette sker, vil Retningen og Bevægelsen reddes, hvis ikke, vil det hele til sidst ende i stad Nationalisme og Materialisme. Dette sidste er blevet fældet med mange faalbede Grundtvigianere her i Landet, hvis Grundtvigianisme mest bestaar i at komme til Himmelen paa en let og bekvem Maade. Men det vil jo sige, at man gerne vil have de Kristnes Krone, men man vil ikke kæmpe de Kristnes Kamp, Bødsstampen.

Raa, men det var Besøget i S. og paa Skolen. Efter Foredraget var der Gymnastik. Og det er en sund og gavnlig Øvelse for begge Aari. Den retter paa de frumme Skuldre og giver Frihed og Velværelighed i Bevægelsen. Næste Dag var der Grublovsfest. Jeg var da blot Tilhører. Den gamle Forstander sagde rigtig nok dag efter, at havde han set mig, havde han kaldt mig op. Men jeg var ikke kommen til Danmark for at gøre mig bemærket. Jeg vilde hellere bemærke. Hovedtaleren, Pastor Koef fra Ubbetup Balsmenighed, talte om Begrebet en Selt. Han gjorde det sundt og klart. Men jeg lagde Mærke til, at han holdt sine Tilhørers Opmærksomhed mere ved Tanfens Styrke end ved Tanfens Strøm; noget som baade Lærere og Tilhørere vist bedre fortaar i Danmark end i Amerika. Den gamle Forstander, som sluttede, var derimod lutter Liv og Livlighed. Jeg nedskrev en enkelt Tanke fra hans Tale, her er den: „Luffus er alle de Nydelser, som hindrer os i at blive mere virksomme“. Jeg syntes, at denne Definition af Luffus var baade original og træffende. Saa glemte han heller ikke at bryde en galant Tanke for Kvindens Net, Valgret indbefattet foresjret for at faa Kvinden ind i det politiske Kævl, men det kan jo saa komme af, at jeg er mindre galant, eller maaste er jeg mere konservativ. Jeg synes rigtig nok, at man i visse Henseender fører lidt for ras i Danmark; man burde i det mindste se til at holde Hæstene ved Bogen. Han fremfattede en Tanke til, som synes mig endnu mere dristig: han mente, at Vorherre ikke kunde undvære det lille Danmark i sin Husholdning her i Verden. Jeg vilde meget hellere, han havde sagt, at det lille Danmark ikke kunde undvære Vorherre.

Jeg havde en Samtale med Lærerne ved Skolen bag efter, og en af dem gav mig et Forslag, som jeg næsten synes, det smager for meget af Selvros at omtale. Han vilde nemlig, at jeg skulde sætte mig i Forbindelse med Foredragforeningerne omkring i Landet og saa rejse om og holde Foredrag. Men jeg syntes ikke om at gøre mig bemærket paa den Maade. Jeg holdt jo desuden Ferie og vilde iagttage. Men maaste der dog er noget i Tanken, som er værd at overveje, og det kan jo saa andre gøre. Vi af Den for. Kirke prædiker, og saa lader vi andre holde Foredrag. Men det kunde dog være, at vi ogsaa ved Foredrag kunde gavne baade os selv og vort gamle Fædreland, og hvorfor skulde vi saa ikke gøre det. Jeg overlader til fremtidig besøgende at overveje Tanken. En Ting er klar, hvis en af os vilde gøre sig ordentlig Flid og udarbejde virkelig gode Foredrag, som gaar ud paa ikke blot at underholde, men ved sand Oplysning at gavne Herrens Sag og øge Folkets Tærv, saa vilde en saadan Foredragsrejse kunne blive til Betsignelse for Danmark, og de kunde tjene til Beskyndning for dem, der i Fremtiden vil rejse herover.

Ja, det var noget om at rejse til Amerika; men det blev nok lidt mere. Men jeg vil slutte med mit Emne. Det kan være godt at rejse til Amerika, men det kan ogsaa være det modstatte. Amerika er en stor By, og det er ikke ligegyldigt, i hvilken Gade man slaar sig ned, thi der er baade ondt og godt at hente i Amerika. Godt vilde det under alle Omstændigheder være, om de, som rejser herover, og de, som rejser omkring herovre, vilde lægge sig Herrens Ord paa Hjerte. „Gad gavnede det et Menneke, om han vandt den ganske Verden, men tog Skade paa sin Sjæl“. Saa blev man ikke saa udiat for at gemen-gaa Lots Erfaringer i sit eget Liv. Han søgte som befendt timelig Rigdom, men han beholdt til sidst kun Klæderne paa Kroppen, — jo, han reddede dog vist ogsaa sin Sjæl. Men der er mange, der rejser til Amerika, der ikke redder saa meget. Derfor, fære Landsmænd, lad os ikke glemme, hvor vi end siden rejser hen, først at søge Guds Rige og hans Retfærdighed, thi det er, naar alt kommer til alt, den største Rigdom, og uden den Rigdom er al Binding Tab.

Saa en glædeligt Jul* og et godt og velsignet Nytaar til „Danferen“s Læjere!

Om Søndagskolen.

Da en Mr. A. Nielsen for kort Tid siden skrev et lille Stykke i „Danferen“ under den Overskrift, var jeg lige i Færd med at forberede mig til at holde et Foredrag om Søndagskolen — for mine Folk; og saa tænkte jeg, at jeg med nogen Forandring med det samme kunde skrive lidt for „Danferen“. Jeg har jo ogsaa en Gang haft lidt med Søndagskolen at gøre baade hjemme i Danmark og herovre. Jeg har ogsaa været med til at drøfte de Spørgsmaal og Tanker, som Hr. A. Nielsen peger paa og kunde ogsaa nok ønske at se dem behandlet igen, thi endnu er der vist ikke Entighed. Jeg vil ogsaa i det følgende komme til dem.

I.

Søndagskolen.

Det er med Søndagskolen som med saa mange andre Ting i Kirken, at den er ikke befalet i Guds Ord, er altiaa en af de Ting, som har sin Veretigelse i Kirfens historiske Ud-vikling. Da en Metodist en Gang fortalte mig, at de i deres Kirke ikke vilde have andet, end hvad der var befalet i Guds Ord, og at de derfor ikke havde Konfirmation og andre lignende Ting, som vi jo havde, spurgte jeg ham, om de da ikke havde Søndagskole. Og da han svarede ja, bad jeg ham om at vise mig, hvor det var befalet. Han fandt intet Svar! — Nej — kan vi endda saa Lov til at beholde Guds Ord i Kirken, saa kan Søndagskole, Konfirmation, Skriftemaal, Kvinders Altergang og Stemmeret og mange andre Ting, som her kunde nævnes, godt have i den sandeste af vore Kirker; thi om ikke befalet, er de efter Guds Ord berettiget. Men netop som saadan maa Søndagskolen som en bibelsk, kristelig og kirkelig Institution først være en Religionskole!

Der er vel saa mange, som vil sige: Ja det er da vel selvsagt! Men er det nu det?

Jeg har da paa flere Steder set, at man driver Søndagskolen saadan, at Religionen bliver lidt tønd. Man har en A B C Klasse, og saa gemme-gaar man med den en lille Lektie. Er det Religion? Noget lignende med en bibelhistorisk Klasse — man læser maasse halvt om halvt, staver et lille Afsnit igennem. Eller en Lærebogsklasse, hvor man lader dem ramse eller stammer sig igennem, som de nu bedst kan. Er det Religionskole? Eller er det en Sprogskole med Religionsbøger?

Ja, men Søndagskolen begynder da med Ven, Sang og Guds Ords Læsning. Ja, men jeg har set, at det er som Regel kun de få, der kommer tidlig nok til det! — Ja, men saa taler da en Forstander over en Gylben Læst eller et Guds Ord bagefter! Ja, paa visse Steder, men jeg har mange Steder set, at det blev der ingen Tid til, og jeg har somme Tider tænkt paa Jaraos Drøm — de magre slugte de fede! — Sprogskolen slugte Religionskolen! Da jeg vil her sige, det svarer ikke til Søndagskolens Ide. Det svarer hverten til Søndag eller Skole i mange Søndagskoler iblandt os!

Jeg mener, at i Søndagskolen maa Bagten ligge paa Religions-Siden, og at det maa være Opgaven, at i det mindste et Guds Ord lægges hen til hver enkelt Barn. Og hvad enten man nu bruger A B C, Bibelhistorie Lærebog og Bibel-Klasse — eller hvad jeg nu mener er det bedste, at man bruger den af Søndagskole-Komiteen udarbejdede Læst og søger under et fornuftigt Klassesystem, at saa selv de mindste i Tale, at saa saa mange som mulig til at lære et Guds Ord, en større eller mindre Lektie, og enhver Lærer og Lærerinde søger at faa en Samtale med Børnene om det lærte Guds Ord — og at der ved en Spørgen og Svaren bliver en Vefselvirkning mellem Børn og Lærere. Det er ad den Vej, jeg mener, at Søndagskolen lettest naar sit Maal eller Ide som Kirfeskole i vore Menigheder.

(Sluttes paa Side 6.)

Ny

Revideret Fortegnelse

over

brandskadte Bøger.

Dec. 1909

Følgende kan fremdeles leveres:

- Auker, R.:
Eed og Høst, før \$1.00. nu .85 og .25.
Dansk Sangbog, før .50. nu .25.
Auker, Sigurd:
Mødermaal, før .40 nu .25 og .15
Berler, før .40 nu .20 og .10
Balslevs Bibelhistorie, før .25 nu .10
Beck, Vilh.:
Erindringer fra mit Liv, før 1.00 nu .50
Berlin:
Læsebog i Naturen, før 1.00 nu .50 og .25
Blædel:
Etrøbelig, dog stærk, før .25 nu .15
Bibelsprog eller Manaforn, før .20 nu .10
Ecco Homo, før .20 nu .10
En Kristens Indtægter og Udgifter, før .10 nu .05
Evers, Ernst:
Adventfloker, før .40 nu .20 og .10
Hjemad, før .40 nu .20 og .10
Under Graner og Palmer, før .60 nu .25
Ewald, S. F.:
Johannes Jall, før 1.40 nu .50
Den Skotske Kvinde, før 1.60 nu .50
Evenskerne paa Kronborg, før 1.40 nu .50
Fire Fortællinger af Hans, før .10 nu .05
Fortællinger for Søndagskolen, før 1.20 nu .75 og .50
Gerhard:
Etraa og Guld, før .15 nu .10
Gray, Alice:
Ketties Mission, før .25 nu .10
Lille Margrethe, før .25 nu .10
Danmarksfort for Hjemmet, før .45 nu .25
De unges Bibliotek:
Fra Ubenstab til Venstab, før .80 nu .35 og .20
Ført af Herren, før .50 nu .25
Gud er min Frelse, før .90 nu .25
Gedehuset. 3 bde., før .30 nu .15
Sandheden tro, før 1.00 25
Dygtmænd, før .10 nu .05
Kun en Tjenestepige, før .10 nu .05
Tre Juleaftener (i Dmslag), før .60 nu .25
Bigsjeneren, før .50 20
En Skytsengel, før .15 nu .05
Fortællinger, 100 (Mathiesen), før .70 nu .25
Fortællinger for Søndagsk. før 1.20 nu .50
Fra Skolejen af B. L., før 1.00 nu .25
Frelst ved en Salme, før .15 nu .05
Ecco Homo, før .20 nu .10
Eli Horn Sangbog, før .50 nu .25
Fris, R. F.:
I Stille og Storm, før .60 nu .20
I Stilhed, før .10 nu .05
Grove-Masmusen:
Kristelige Levedesløb, før 1.00 nu .25
Hansen, J. M.:
Hjerteskud, før .10 nu .05
Bejblomster, før .75 25
En Guds Mand, før 35 n nu .15
Ny Udstillingsfrugter, før 35 nu .15
Splinter af et Verdensspejl, før 25 nu .10
Hansen, Carl Fjisher:
Om Amerika, før 2.00 nu .50
Hansen, John:
Fader vor, før .80 nu .20
Til Gud, før .90 nu .20
Hartbøste Sangbog, før 35 nu .15
Heegaard, S.:
Om Intolerance (Dmslag), før .30 nu .20
Hauch, G.:
En polsk Familie, før 1.40 nu .50
Hejberg, Knud:
Den kristelige Studenterbevægelse, før .10 nu .05
Heuch, J. G.:
Mod Strømmen og Svær, før 1.50 nu .50
Svær, før .50 nu .20
Dan. Luth. Publ. Sontic.
Mair. Rehr

Husholderiske øvelser.

En troende ældre Pige eller Enke uden Børn, fra 30 til 40 Aar „nyses, til at bestyre Huset for en Enkemand med to smaa Børn 2 og 3 Aar gamle paa en Farm.

Julius Sophus Nielsen
Nr. 1, Bor 42.
Stemmare, N. Daf.

Our Homes and Our Children

is the title of a new book fresh from the press of LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Decorah, Ia. It is a series of lectures by O. KLYKKEN delivered in 1904 before the faculty and student body of the school „Fredly“ in Strinden, Norway, and translated by Pær Strømme. The lectures treat the vastly important subject matter thoroughly and well under 10 general heads, of which we shall name the following:
Home, home! sweet, sweet home!
How do we secure a happy home?
How do we train our children in the fear of God, in obedience, in truthfulness, in moral purity?
The beauty of a pure young life.

The translation is admirable, the style lucid and pure. The present edition is a handsome volume in cloth a d gold, 232 p-g-s 12 mo. Altogether it is a very desirable volume at the modest price of 75 cents. Order through

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
BL. IR. NEB!

* Det var sendt os før Jul, men maatte vente paa Plads.